

Allmänna domstolar - Spanien

Våra översättare håller på att översätta den nya sidan till svenska.

Översättningen till [es](#) är dock redan färdig.

I artikel 117 i författningen fastställs att principen om den dömande maktens enhet ligger till grund för domstolarnas organisation och verksamhet.

Denna princip innebär att de allmänna domstolarna omfattas av ett enda domstolsväsen.

Det finns ett stort antal domstolar, mellan vilka uppgifterna är fördelade enligt behörighetskriterier som sakområde, belopp, person, funktion eller region, eftersom den dömande maktens enhet inte utesluter förekomsten av olika domstolar med olika behörighetsområden.

Allmänna domstolar - inledning

I Spaniens författning från 1978 fastställs att landet är en social och demokratisk rättsstat som främjar frihet, rättvisa, jämlikhet och politisk mångfald som primära värden i rättssystemet.

Avdelning VI i författningen handlar om domstolsväsendet, och i artikel 117 fastställs principen om den dömande maktens enhet (*unidad jurisdiccional*) som grund för domstolarnas organisation och verksamhet.

Dessa principer ligger till grund för hur domstolarna är organiserade i Spanien, med ett enhetligt domstolsväsen som omfattar de allmänna domstolarna.

Det finns ett stort antal domstolar som delar på uppgifterna enligt olika behörighetskriterier som sakområde, belopp, person, funktion eller region, eftersom den dömande maktens enhet inte utesluter förekomsten av olika domstolar med olika behörighetsområden.

De allmänna domstolarna omfattas av lagen om domstolsväsendet, som föreskrivs i artikel 122 i 1978 års författning.

Man skiljer mellan tre olika grundläggande aspekter:

- Den geografiska aspekten.
- Huruvida domstolen utgörs av en enda domare eller ett domarkollegium.
- Behörighet.

Den geografiska aspekten

I enlighet med motiveringen till lagen om domstolsväsendet (lag 6/1985 av den 1 juli 1985) är Spanien för rättsliga ändamål uppdelat **geografiskt**, i kommuner, distrikt (*partidos*), provinser och autonoma regioner. Den rättsliga behörigheten i dessa innehas av fredsdomstolar (*Juzgados de Paz*), första-instansrätter och förundersökningsdomstolar (*Juzgados de Primera Instancia e Instrucción*), förvaltningsdomstolar (*Juzgados de lo Contencioso-Administrativo*), arbetsdomstolar (*Juzgado de lo Social*), domstolar som har ansvar för fångars välfärd och övervakning (*Juzgados de Vigilancia Penitenciaria*) samt ungdomsdomstolar (*Juzgados de Menores*), provinsdomstolar (*Audiencias Provinciales*) och högsta domstolar i Spaniens autonoma regioner (*Tribunales Superiores de Justicia*).

Den nationella förvaltnings- och brottmålsdomstolen (*Audiencia Nacional*), Högsta domstolen (*Tribunal Supremo*), de centrala förundersökningsdomstolarna (*Juzgados Centrales de Instrucción*) och de centrala förvaltningsdomstolarna (*Juzgados Centrales de lo Contencioso-administrativo*) har nationell behörighet.

En enda domare eller ett domarkollegium

Alla domstolar med undantag för Högsta domstolen, den nationella förvaltnings- och brottmålsdomstolen, de autonoma regionernas högsta domstolar och provinsdomstolarna leds av en enskild domare.

Högsta domstolen består av ordföranden, avdelningsordförandena (*presidentes de sala*) och domarna (*magistrados*) som enligt lag är tilldelade varje avdelning. Det finns fem avdelningar: den civilrättsliga avdelningen, brottmåls-, förvaltnings-, arbetsrätts- och militäravdelningen.

Den nationella förvaltnings- och brottmålsdomstolen (*Audiencia Nacional*) består av en ordförande, avdelningsordförandena och de domare som enligt lag tilldelas varje avdelning (överklagande, brottmål, förvaltning och arbetsrätt).

De autonoma regionernas **högsta domstolar** (*Tribunales Superiores de Justicia*) omfattar fyra avdelningar (civilrätt, brottmål, förvaltning och arbetsrätt). De består av en ordförande, som samtidigt är ordförande i civilrätts- och brottmålsavdelningen, avdelningsordförandena och de domare som enligt lag tilldelas varje enskild avdelning.

Provinsdomstolarna (*Audiencias Provinciales*) består av en ordförande och två eller fler domare. De hanterar civilrättsliga fall och brottmål. Det kan förekomma avdelningar med samma sammansättning.

Domstolsbyrå (Oficina Judicial)

I lagen om domstolsväsendet beskrivs domstolsbyrån som en förvaltning som ska bistå domare och domstolar i deras dömande uppgifter.

Byrån inrättades för att göra de rättsliga förfarandena effektivare, mer ändamålsenliga och transparenta, för att främja slutförandet av mål och för att uppmuntra till samarbete och samordning mellan de olika förvaltningarna. Byrån är därmed ett element i satsningen på folknära offentliga tjänster av hög kvalitet. Den är i linje med de värderingar som uttryckts i författningen och tillgodoser konkreta behov hos befolkningen.

Byrån är ett exempel på en ny organisationsmodell som inför moderna förvaltningsmetoder grundade på en kombination av olika förvaltningsenheter som ger direkt stöd i rättsliga förfaranden, och som motsvarar de gamla domstolsavdelningarna (*juzgados*). Den bistår domarna i rättsliga ärenden, och tillhandahåller allmänna förfarandetjänster som leds av justitiesekreterare (*Secretarios Judiciales*). Dessa utför och beslutar i alla uppgifter som inte är rent rättsliga, t.ex. mottagande av handlingar, hantering av förelägganden, kontroll av efterlevnad av beslut, icke-rättsliga förfaranden, ansökningar om inledande av ett förfarande, information till parterna, åtgärdande av brister i förfaranden osv.

Det finns tre typer av gemensamma förfarandetjänster:

- Gemensamma tjänsten för allmänna frågor.
- Gemensamma tjänsten för ärendeförvaltning.
- Gemensamma tjänsten för efterlevnadsfrågor.

Den nya organisationsmodellen infördes först i Burgos och Murcia i november 2010. I februari 2011 inrättades en domstolsbyrå i Cáceres och Ciudad Real, samt i León, Cuenca och Mérida i juni 2011. Sådana byråer inrättas också i Ceuta och Melilla under 2013. Byråerna fungerar parallellt med de gamla domstolsavdelningarna (*juzgados* och *tribunals*), som finns på andra håll i Spanien.

Behörighet

Utöver den geografiska aspekten finns det olika typer av frågor som kan komma att behandlas i domstol, och dessa delas upp på **fyra olika domstolssystem**:

Twistemålsdomstolar hanterar tvister som inte uttryckligen kan tilldelas någon annan typ av domstol. De kan därför anses vara allmänna domstolar.

Brottmålsdomstolar: brottmål och brottmålsförhandlingar måste hanteras i brottmålsystemet. Enligt spansk lag kan emellertid civilrättsliga förfaranden som uppstår till följd av brott hanteras samtidigt som brottmålet. I sådana fall är det brottmålsdomstolen som avgör om skadestånd för förlust eller skada vållad genom brottet eller överträdelsen.

Förvaltningsdomstolar utreder huruvida åtgärder som vidtagits av myndigheter är lagliga, och undersöker ekonomiska krav som riktas till myndigheter.

Arbetsdomstolar hanterar arbetsrättsfrågor, både i enskilda tvister mellan arbetstagare och arbetsgivare på grundval av anställningskontrakt, och i samband med kollektivförhandlingar. De hanterar också socialförsäkringsfrågor och skadeståndskrav mot den offentliga förvaltningen om denna är ansvarsskyldig enligt arbetsmarknadslagstiftningen.

Utöver dessa fyra domstolssystem finns det i Spanien även militärdomstolar.

Militärdomstolarna är ett undantag från principen om den dömande maktens enhet.

I [författningen](#) fastställs principerna för rättssystemet. Där föreskrivs den dömande maktens enhet, samtidigt som de särskilda villkoren för militärdomstolarna inom den rent militära sektorn samt i belägringstillstånd bibehålls, utan att det i något fall påverkar de författningsprinciper som anges i artikel 117.5 i författningen.

I fredstid har militärdomstolarna behörighet endast inom den rent militära sektorn, bland annat i fråga om mål som berör uppförande som anses vara en överträdelse enligt den militära straffrätten. Militärdomstolarnas behörighet utvidgas till att omfatta alla typer av överträdelser i fråga om trupper som är stationerade utomlands. I krigstid tillåter lag 4/1987 om militärdomstolars behörighet och organisation en utvidgning av behörigheten, men detta förutsätter ett beslut i parlamentet (*Cortes Generales*) eller regeringen, om denna getts befogenhet till detta.

Militärdomstolar består av yrkesmilitärer, medlemmar i de väpnade styrkorna och företrädare för försvarsministeriet.

Militärdomstolssystemet omfattar de regionala militärdomstolarna (*Juzgados Togados Territoriales*), de centrala militärdomstolarna (*Juzgados Togados Centrales*), de högsta regionala militärdomstolarna (*Tribunales Militares Territoriales*) och den centrala militärdomstolen (*Tribunal Militar Central*). Högsta instans i militärdomstolssystemet är emellertid Högsta domstolens femte avdelning.

Genom att en militär avdelning inrättats inom Högsta domstolen, som i fråga om förfaranden och medlemmarnas status omfattas av samma regler som de andra avdelningarna, uppnås samstämmighet i toppen av de båda domstolssystem som utgör den dömande makten.

Medlemmarna i denna avdelning kommer både från allmänna domstolar och från militärdomstolar. Därigenom garanteras jämvikt i de rättsliga förfarandena på högsta nivå. Avdelningen har vanligen till uppgift att bedöma överklaganden i rättsfrågor och översyner, men kan naturligtvis också vara behörig i vissa mål som berör högt uppsatta militärer.

Spanien har inget system med särskilda domstolar, men inom ramen för de domstolssystem som nämns ovan har speciella domstolar inrättats för specifika frågor som våld mot kvinnor, fångars välfärd och övervakning samt ungdomsdomstolar. Det rör sig om allmänna domstolar som är specialiserade på ett visst område. Ytterligare uppgifter om detta finns i faktabladet om specialiserade domstolar i Spanien.

I analysen av Spaniens fyra domstolssystem, nedan, redogörs för de olika domstolarnas behörighet.

Civilrätt

Högsta domstolens avdelning I (*Sala I del Tribunal Supremo*), tvistemåls- och brottmålsavdelningarna i de autonoma regionernas högsta domstolar (*la Sala de lo Civil y Penal del Tribunal Superior de Justicia*), provinsdomstolarnas tvistemålsavdelningar (*las Secciones Civiles de las Audiencias Provinciales*), första-instansdomstolarna (*los Juzgados de Primera Instancia*), fredsdomstolarna (*los Juzgados de Paz*) och vissa specialiserade domstolar (familjedomstolar (*Juzgados de Familia*), handelsdomstolar (*Juzgados Mercantiles*), domstolar för gemenskapsvarumärken (*Juzgados de Marca Comunitaria*) och domstolar som hanterar ärenden om våld mot kvinnor (*Juzgados de Violencia sobre la Mujer*)) har alla behörighet i civilrättsfrågor.

I faktabladet om specialiserade domstolar i Spanien redogörs i detalj för handelsdomstolar, domstolar för gemenskapsvarumärken och domstolar som hanterar ärenden om våld mot kvinnor.

Straffrätt

Högsta domstolens avdelning 2 (*la Sala 2ª del Tribunal del Supremo*), den nationella domstolens brottmålsavdelning (*la Sala de lo Penal de la Audiencia Nacional*), tvistemåls- och brottmålsavdelningen i de autonoma regionernas högsta domstolar (*la Sala Civil y Penal de los Tribunales Superiores de Justicia*), provinsdomstolarnas brottmålsavdelningar (*las Secciones Penales de las Audiencias Provinciales*), brottmålsdomstolarna (*los Juzgados de lo Penal*), förundersökningsdomstolarna (*los Juzgados de Instrucción*), ungdomsdomstolarna (*Juzgados de Menores*), domstolarna med ansvar för fångars välfärd och övervakning (*Juzgado de Vigilancia Penitenciaria*), domstolarna som hanterar mål om våld mot kvinnor (*Juzgados de Violencia contra la Mujer*) och fredsdomstolarna (*Juzgados de Paz*) har alla behörighet i straffrättsfrågor.

I faktabladet om specialiserade domstolar i Spanien redogörs i detalj för ungdomsdomstolar, domstolar med ansvar för fångars välfärd och övervakning och domstolar som hanterar mål om våld mot kvinnor.

Förvaltningsrätt

Domstolar med behörighet i förvaltningsrättsliga frågor är Högsta domstolens avdelning 3 (*Sala 3ª del Tribunal Supremo*), den nationella domstolens förvaltningsavdelning (*Sala Contencioso-Administrativa de la Audiencia Nacional*), de autonoma regionernas högsta domstolars förvaltningsavdelningar (*la Sala Contencioso-Administrativa de los Tribunales Superiores de Justicia*) och förvaltningsdomstolarna (*los Juzgados de lo Contencioso Administrativo*).

Arbetsrätt

Arbetsdomstolsystemet består av Högsta domstolens avdelning 4 (*la Sala 4ª del Tribunal Supremo*), nationella domstolens arbetsrättsavdelning (*la Sala de lo Social de la Audiencia Nacional*), de autonoma regionernas högsta domstolars arbetsrättsavdelningar (*la Sala de lo Social de los Tribunales Superiores de Justicia*) och arbetsdomstolarna.

Alla ovan nämnda domstolars behörighet fastställs i [lagen om domstolsväsendet](#).

Länkar

[DOMSTOLARNAS ALLMÄNNA RÅD I SPANIEN](#)

[LAGEN OM DOMSTOLSVÄSENDET](#)

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Senaste uppdatering: 12/03/2019